

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

« 29 » 03 2018

Аксубаево

КАРАР

№ 155

Аксубай муниципаль районында төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль эшенең административ регламентын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшқуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә,

КАРАР БИРӘ:

1. Аксубай муниципаль районында төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль буенча беркетелгән административ эш регламентын расларга.
2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында - <http://Aksubayevo.tatarstan.ru> һәм хокукый мәгълүмат порталында игълан итәргә.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Башкарма комитеты Житәкчесе

А.Ф. Горбунов

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитетының
2018 елның 29 мартындагы 155 номерлы
Карары белән расланды

**Аксубай муниципаль районында төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль буенча эшнен
Административ регламенты**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру буенча административ регламент юридик һәм физик затлар, хосусый эшмәкәрләр тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәү яки тиешенчә үтәмәү фактларын ачыклау максатларында эшләнде. муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда гамәлләр вакытын һәм эзлеклелеген билгели.

1.2. Муниципаль контрольне һәм башка контроль чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру функцияләре түбәндәгечә башкарыла:

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законы;

"Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 26.12.2008 ел, № 294-ФЗ Федераль законы;

Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы;

"Әлеге оешмалар карамагында булган башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, яисә ведомство карамагындагы оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә муниципаль контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан түләүсез нигездә, шул исәптән электрон рәвештә, документлар һәм (яисә) мәгълүмат жибәрү турында "Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 18.04.2016 ел, № 323 карары белән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында документлар һәм (яки) мәгълүмат";

"Әлеге документлар һәм (яисә) мәгълүмат карамагында булган башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, яисә оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында сорала торган һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүматлар исемлеген раслау турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 19.04.2016 ел, № 724 боерыгы;

"Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан ведомствоара Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы;

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы муниципаль берәмлекләре территорияләрендә төзекләндерү кагыйдәләре белән;

Әлеге Регламент белән.

1.3. Тикшерүләр үткәру нәтижәләре - тикшерү актын төзү, тикшерү субъекты эшчәнлегендә хокук бозуларны ачыклаганда чаралар күрү. Административ регламентның гамәлдә булуы, Аксубай муниципаль районының муниципаль милкендәге мөлкәттән файдаланып, реклама конструкцияләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү шартнамәләрен таратучыларның реклама шартларының үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыруга кагылмый.

1.4. Территорияне төзекләндерү өлкәсендә контроль предметына тикшерү керә:

а) Аксубай муниципаль районы территориясендә төзекләндерү, чисталыкны һәм тәртипне тәмин итү кагыйдәләрен үтәү;

б) Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының (алга таба - башкарма комитет) рөхсәте булу һәм гамәлгә ашырыла торган эшләренң корылмаларны, биналарны, корылмаларны урнаштыру, төзү, ремонтлау, реконструкцияләү һәм яңадан планлаштыру процессында проект документациясенң туры килүе;

в) тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыруга һәм эксплуатацияләүгә рөхсәт булу;

г) башкарма комитетның территорияне яшелләндерү чараларын уздыруга, инженерлык коммуникацияләрен төзүгә, үзгәртеп коруга һәм ремонтлауга, юллар төзүгә һәм ремонтлауга бәйле жир эшләре уздыруга рөхсәте булу;

д) вак ваклап сату чөлтәре аша сәүдәгә рөхсәт булу.

1.5. Тикшерүләр башкарма комитетның структур бүлекчәсенң вәкаләтле вазыйфай затлары тарафыннан тикшерүләр планы нигезендә йә физик һәм юридик затларның, дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының мөрәжәгәтләре буенча үткәрелә.

1.6. Аксубай муниципаль районының административ комиссиясе рәисе юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар тарафыннан тышкы төзекләндерү өлкәсендә муниципаль хокукый актлар таләпләренң әлеге Регламентның 1.2 пункты нигезендә үтәлүен тикшерүне оештыра һәм аларның нәтижәләре буенча юридик затларга, вазыйфай затларга, физик затларга карата Россия Федерациясе законнарында каралган чаралар күрә.

1.7. Әлеге Регламентның 1.6 пунктында күрсәтелгән затларга карата контроль чараларын оештыру һәм үткәру законлылык һәм аларның намуслылыгы презумпциясе принципнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.8. Тышкы төзекләндерү өлкәсендә муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәүне тикшереп тору функцияләрен үтәүнң фактик нәтижәсе түбәндәгеләр:

а) тикшерү нәтижәләре турында акт төзү һәм тапшыру;

б) тышкы төзекләндерү өлкәсендә муниципаль хокукый актлар таләпләрен бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирү;

в) тышкы төзекләндерү өлкәсендә административ хокук бозу кылу турында беркетмә төзү.

1.9. Тышкы төзекләндерү өлкәсендә контроль функцияләрен үтәү түләүсез нигездә башкарыла.

2. Тышкы төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда административ процедуралар

Контроль функцияләрен башкару тәртибенә таләпләр:

2.1. Муниципаль контроль органы элге Регламентның 1.2 пункты нигезендә юридик, вазыйфай һәм физик затлар, хосусый эшмәкәрләр тарафыннан Тышкы төзекләндрү өлкәсендә муниципаль хокукый актлар таләпләренәң үтәлешен муниципаль контрольдә тота. Контроль чаралары түбәндәге эзлеклелектә башкарыла:

- 1) тикшерүне планлаштыру;
- 2) тикшерү үткәрүгә әзерлек;
- 3) тикшерү үткәрү һәм аның нәтижәләрен рәсмиләштерү;
- 4) тикшерү уздырганда ачыкланган хокук бозулар фактларына карата чаралар күрү;
- 5) тышкы төзекләндрү өлкәсендәге законнар бозуларны бетерүне тикшереп тору.

2.2. Тышкы төзекләндрү өлкәсендә муниципаль контрольне башкару тәртибе.

Эш режимы: Дүшәмбе - жомга 8.00 дән 17.00 гә кадәр.

Шимбә, якшәмбе - ял көне. Төшке аш - 12.00 сәгатьтән 13.00 сәгатькә кадәр.

Гражданнар кабул итә: дүшәмбе - жомга 8.00 дән 17.00 гә кадәр. Административ комиссия кабинеты түбәндәге адрес буенча урнашкан: Аксубай шәһ., Ленин ур., йорт.

Планлаштырылган тикшерүләренә оештыру һәм уздыру тәртибе

2.3. Юридик, вазыйфай һәм физик затның, индивидуаль эшкуарның мәжбүри таләпләренә һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләренә үтәве планлы тикшерүнең предметы булып тора.

2.4. Планлы тикшерүне үткәрү өчен муниципаль контроль органының еллык тикшерүләр планы нигез булып тора.

2.5. Планлы тикшерүләр өч елга бер тапкырдан да ешрак уздырыла.

2.6. Тикшерүләр уздыруның еллык планында түбәндәге белешмәләр күрсәтелә:

1) эшчәнлекләре планлы тикшерүләргә, юридик затларның (аларның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан урыннары яисә индивидуаль эшкуарларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, атасының исеме, аларның урнашу урыннары (аларның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә яшәү урыны һәм аларның үз эшчәнлеген фактта башкару урыннары;

2) һәр планлы тикшерүнең максаты һәм аны уздыру нигезе;

3) тикшерү уздыру датасы һәм сроклары;

4) планлы тикшерүне гамәлгә ашыручы муниципаль контроль органы исеме.

2.7. План тикшерүләрен уздыруның расланган еллык планы кызыксынган затларга аны муниципаль контроль органының рәсми сайтында йә мөмкин булган башка ысул белән урнаштыру юлы белән житкерелә.

2.8. Планлы тикшерүләр үткәрү елына кадәрге елның 1 сентябрәңә кадәрге срукта муниципаль контроль органы "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрәңдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып, Аксубай районы прокуратурасына планлы тикшерүләр үткәрүнең еллык планы проектын жибәрә.

Муниципаль контроль органы прокуратура органнарының тәкъдимнәрен карый һәм аларны карау нәтижәләре буенча прокуратура органнарына планлы тикшерүләр уздыру елыннан алда килүче елның 1 ноябрәңә кадәр еллык планнар белән расланган срукта жибәрә.

2.9. Планлы тикшерүне еллык планлы тикшерүүләр уздыру планына керту өчен нигез "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 26.12.2008 № 294-ФЗ Федераль законы белән билгеләнгән.

2.10. Планлы тикшерүне үткәру турында юридик затка, шәхси эшкуарга муниципаль контроль житәкчесенә планлы тикшерүне уздыру башлануы турында күрсәтмәсе күчәрмәсен заказлы почта жибәрүе, тапшыру яисә юри бирү турында хәбәр итеп, жибәрү юлы белән жибәрелгәнчегә кадәр өч эш көненән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

2.11. Кече эшкуарлыкның бер субъектына карата планлы тикшерүне үткәрүнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятие өчен елына унбиш сәгатътән артык була алмый.

2.12. Күчмә планлы тикшерү уздыручы муниципаль контроль органы вазыйфай затларының дәлиләнән тәкъдимнәре нигезендә махсус экспертиза һәм тикшерүүләр уздыру зарурлыгына бәйле аерым очракларда күчмә планлы тикшерүне үткәру срогы муниципаль контроль органы житәкчесе тарафыннан озайтылырга мөмкин, ләкин кече предприятиеләргә карата, микропредприятиеләргә карата кимендә 15 сәгатъкә - 20 эш көненә кадәр озайтылырга мөмкин.

Планнан тыш тикшерүүләр оештыру һәм уздыру тәртибе

2.13. Планнан тыш тикшерү үткәру өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) мәжбүри таләпләрне һәм (яисә) муниципаль хокукый актларда билгеләнән таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турында элегрәк бирелән күрсәтмәне юридик, вазыйфай һәм физик зат тарафыннан үтәу срогы тәмамланса;

2) гражданныр, юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар мөрәжәгатъләрен һәм гаризаларын муниципаль контроль органына дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан түбәндәге фактлар турында мәгълүмат керү:

а) гражданнырның гомеренә, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, дәүләт иминлегенә зыян китерү куркынычы барлыкка килү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы барлыкка килү куркынычы барлыкка килү;

б) гражданнырның гомеренә, сәламәтлегенә зыян, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, дәүләт иминлегенә зыян китерү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү;

в) кулланучылар хокукларын бозу (хокуклары бозылған гражданныр мөрәжәгатъ иткән очракта);

3) муниципаль контроль органы житәкчесенә Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәләре нигезендә һәм прокурор таләбе нигезендә прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатъләр буенча законнарынның үтәләшен күзәтү кысаларында планнан тыш тикшерү уздыру турында чыгарылған боерыгы нигезендә.

2.14. Муниципаль контроль органына мөрәжәгатъ иткән затны, шулай ук 2.13 пунктындагы "а" һәм "б" пунктчаларында күрсәтелән фактлар турында белешмәләре булмаган мөрәжәгатъләр һәм гаризалар планнан тыш тикшерү уздыру өчен нигез була алмый.

2.15. Юридик затка, шәхси эшкуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында муниципаль контроль органы тарафыннан аны үткәрү башланганчы кимендә егерме дүрт сәгать кала телефонограмма, хәбәр итеп хәбәр ителә.

2.16. Юридик, вазыйфай һәм физик затның муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрне һәм таләпләрне үтәве, муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен үтәү, гражданның гомеренә, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне булдырмау, дәүләтнең иминлеген тәмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуны кисәтү, мондый зыяның нәтижәләрен бетерү буенча планнан тыш тикшерү предметы булып тора.

2.17. Тикшерүләренә һәркайсын уздыру срогы егерме эш көненнән артмаска тиеш.

Тикшерү оештыру тәртибе

2.18. Муниципаль контрольне уздыру функцияләрен гамәлгә ашыру үз эченә түбәндәге административ процедураларны ала:

контрольдә тоту чараларын үткәрү турында карар кабул итү;

тикшерелә торган оешмага контроль һәм хәбәр итү чараларын әзерләү; контроль буенча чаралар үткәрү; күрсәтмә рәсмиләштерү һәм бирү.

2.19. Тикшерү муниципаль контроль органы житәкчесенә (житәкче урынбасарының) күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

2.20. Муниципаль контроль органы житәкчесе карамагында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) муниципаль контроль органы исеме;

2) тикшерү уздыруга вәкаләтле вазыйфай затларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, вазыйфалары, шулай ук тикшерүгә жәлеп ителә торган экспертларның, эксперт оешмалары вәкилләренә;

3) юридик затның исеме яисә индивидуаль эшкуарларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, тикшерү үткәрелә торган шәхси эшкуарның фамилиясе, юридик затларның урнашкан урыннары (аларның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә яшәү урыны һәм аларның эшчәнлеген фактта башкару урыны;

4) максаты, бурычлары, тикшерү предметы һәм аны үткәрү вакыты;

5) тикшерү үткәрүнең хокукый нигезләре, шул исәптән муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләр һәм таләпләр;

6) тикшерү үткәрү максатларына һәм бурычларына ирешү өчен кирәкле контроль чараларын уздыру сроклары һәм исемлеге;

7) тышкы төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру буенча әлеге регламентның исеме;

8) тикшерү үткәрү максатларына һәм бурычларына ирешү өчен юридик зат, индивидуаль эшкуар тарафыннан тапшырылырга тиешле документлар исемлеге;

9) тикшерү уздыруның башлану һәм тәмамлану даталары.

2.21. Әлеге күрсәтмә тикшерү уздыручы муниципаль контроль органының вазыйфай заты, житәкче, вазыйфай зат, юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле, физик зат тарафыннан хезмәт таныклыкларын күрсәтеп бер үк вакытта фотога төшереп тапшырыла.

2.22. Житәкче, вазыйфай зат, юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле, физик зат үтенече буенча, тикшерүче тикшереләргә тиешле

затларны контроль буенча чаралар уздыруның административ регламентлары, шулай ук юридик зат, шәхси эшкуар файдалана торган объектларда аларны үткәрү тәртибе белән таныштырырга тиеш.

2.23. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфай зат "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" Федераль закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында" Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган рәвештә тикшерүләргә исәпкә алу журналында уздырылган тикшерү турында язма кертә.

2.24. Тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль контроль органының тикшерү уздыручы вазыйфай затлары тарафыннан билгеләнгән рәвештә ике нөсхәдә акт төзелә.

Актта түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) тикшерү актын төзү датасы, вакыты һәм урыны;
- 2) муниципаль контроль органы исеме;
- 3) муниципаль контроль органы житәкчесенә (житәкче урынбасарының) эш итү датасы һәм номеры;
- 4) тикшерү үткәргән вазыйфай затларның фамилияләре, исемнәре, атасының исеме һәм вазыйфалары;
- 5) тикшерелә торган юридик затның исеме һәм индивидуаль эшкуарның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, шулай ук тикшерү үткәргәндә шунда булган физик затның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфай заты яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, индивидуаль эшкуарның вәкаләтле вәкиле, тикшерү үткәргәндә карап торган затның фамилиясе, исеме, атасының исеме;
- 6) тикшерү уздыру датасы, вакыты, дәвамлылығы һәм урыны;
- 7) тикшерү нәтижәләре турында, шул исәптән муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләргә һәм таләпләргә ачыкланган бозулар турында, аларның характеры турында һәм күрсәтелгән хокук бозуларга юл куйган затлар турында белешмәләр;
- 8) житәкченә, башка вазыйфай затның яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, индивидуаль эшкуарның, аның вәкаләтле вәкиленә, тикшерү үткәргәндә шунда булган физик затның тикшерү акты белән танышуы яисә танышудан баш тартуы турында, аларның имзалары булу яисә имзалаудан баш тарту турында белешмәләр, шулай ук үткәрелгән тикшерү турында белешмәне исәпкә алу журналына кертү хакында йә, күрсәтелгән журналның юридик затында, индивидуаль эшкуарында булмаганга күрә, мондый язман кертү мөмкинлеген булмау турында белешмәләр;
- 9) тикшерү уздырган вазыйфай затның яисә вазыйфай затларның имзалары.

2.25. Тиешле таләпләр яисә муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләр бозылу ачыкланганда, тикшерү уздырган муниципаль контроль органының Россия Федерациясе законнарында каралган үз вәкаләтләре чикләрендә вазыйфай затлары түбәндәгеләргә үтәргә тиеш:

- 1) юридик затка, индивидуаль эшкуарга аларны бетерү срокларын күрсәтеп, ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү, аларны кисәтү, гражданның гомеренә, сәламәтлегенә зыян килү ихтималын булдырмау, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү, дәүләт иминлеген тәэмин итү, табигый һәм

техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуны кисәтү чараларын, шулай ук ачыкланган хокук бозуларга юл куйган затларны жаваплылыкка тарту чараларын күрергә.

2.26. Кагыйдә бозу фактының булуын дәлилләр закон тарафыннан тыелмаган теләсә нинди ысул белән (фото, видеога төшерү, хокук бозу очраklarын чагылдыра алган затларны аңлату һ.б.) теркәлергә мөмкин.

3. Якларның хокуклары һәм бурычлары

3.1. Тикшереп торуну гамәлгә ашыру буенча бурычларын үтәү өчен вәкаләтле органның вазыйфай затлары түбәндәгеләргә хокуклы:

Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә хезмәт таныклыгын һәм тикшерү үткәру турында күрсәтмәне күрсәткәндә йә күрсәтелгән күрсәтмәнең мөһере белән таныкланган күчәрмәсендә объектларга йөрергә;

тикшерелә торган заттан башкарылган эшләр нәтижәләрен, тикшереп торуну гамәлгә ашыруга бәйле документларны тапшыруны таләп итәргә;

уздырылган тикшерүләр нәтижәләре буенча ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында таләпләр чыгаручы актлар төзергә;

тикшерелә торган затның гамәлләрендә административ хокук бозу билгеләре табылган очракта, озату хаты белән үткәрелгән тикшерү турында акт административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле тиешле органга жиберергә;

тикшерелә торган заттан территорияләренә төзекләндерү өлкәсендә гамәлдәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар нормаларын үтәүне таләп итәргә;

ачыкланган хокук бозуларны бетерү һәм гаепле затларны законда билгеләнгән тәртиптә жаваплылыкка тарту чараларын күрү турындагы мәсьәләләренә хәл итү өчен дәүләт хакимиятенә башкарма органнарына, күзәтчелек органнарына яисә судка мөрәжәгать итәргә;

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, башкарма комитет структурасына керүче органнардан, барлык милек рәвешләрендәге оешмалардан белешмәләренә һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашыру өчен кирәкле башка документларны соратып алырга һәм алырга;

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашырырга.

3.2. Контроль үткәру чараларын үткәргәндә муниципаль контроль органының вазыйфай затлары түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

муниципаль контроль органы вәкаләтләренә мондый таләпләр кертелмәгән очракта, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләренә һәм таләпләренә үтәлешен тикшерергә;

тикшерү предметына кагылмаган документларны, мәгълүматны бирүне таләп итүгә;

юрidik заттан, индивидуаль эшкуардан документларны һәм (яисә) мәгълүматны, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары карамагында булган яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән исемлеккә кертелгән дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмалар карамагында булган рөхсәт кәгазьләрен дә кертәп, тапшыруны таләп итәргә;

тикшерүне үткөрү нәтижәсендә алынган һәм дәүләт, коммерция, хезмәт серне тәшкил иткән, закон белән саклана торган башка серне тәшкил иткән мәгълүматны таратырга;

тикшерүне уздыруның билгеләнгән срокларыннан артыграк булырга;

юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә контроль буенча чаралар уздыру турында күрсәтмәләр яисә тәкъдимнәр бирүне башкарырга.

3.3. Контроль үткөрү чараларын үткәргәндә муниципаль контроль органының вазыйфай затлары түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарын, муниципаль хокукый актларны, тикшерелүче затның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

муниципаль контроль чараларын гамәлгә ашырганда юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның һәм гражданның хокукларын яклау буенча законнар таләпләрен үтәргә;

үз вәкаләтләре чикләрендә район территориясен төзекләндерү өлкәсендә хокук бозуларны булдырмау, ачыклау, бетерү һәм бетерү буенча кирәкле чаралар күрергә;

район территориясен тышкы төзекләндерү өлкәсендәге хокук бозулар турында мөрәжәгатьләренә оператив рәвештә карарга, аларны вакытында бетерү буенча чаралар күрергә.

3.4. Тикшерелә торган зат контроль буенча чаралар уздырганда түбәндәгеләргә хокуклы:

1.7.1.1. тикшерү үткәргәндә турыдан-туры катнашырга, тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

муниципаль контроль органнарыннан, аларның вазыйфай затларыннан тикшерү предметына керә торган һәм әлеге мәгълүматны бирү 2008 елның 26 декабрәдә 294-ФЗ номерлы Федераль законда каралган мәгълүматны алырга;

тикшерү нәтижәләре белән танышырга һәм тикшерү актында тикшерү нәтижәләре белән, алар белән, шулай ук дәүләт контроле (күзәтчеләге) органы, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының аерым гамәлләре белән танышуы турында күрсәтергә;

дәүләт контроле (күзәтчеләге) органы, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының тикшерү уздырганда юридик затның, индивидуаль эшкуарның хокукларын бозуга китергән гамәлләренә (гамәл кылмавына) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә шикаять бирергә.

3.5. Тикшерелә торган зат контроль буенча чаралар уздырганда түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

контрольдә тоту чараларын үткәргәндә үз вәкилләренә булуын яисә анда булуын тәмин итәргә;

вәкаләтле органның соратып алына торган вазыйфай заты тарафыннан контроль предметына кагылышлы документларны бирергә;

күрсәтелгән чараларны башкарганда контроль чараларын оештыруда һәм үткәрүдә ярдәм күрсәтергә.

4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны тикшереп тору рәвешләре һәм тәртибе

4.1. Муниципаль контрольнең административ процедураларында билгелэнгән гамәлләрнең эзлеклелеген идарә итүнең вазыйфай затлары тарафыннан гамәлгә ашырылуын, алар тарафыннан карарлар кабул ителүен тикшереп тору муниципаль контроль органы житәкчесе тарафыннан даими нигездә гамәлгә ашырыла.

4.2. Муниципаль контроль буенча тикшерүләр уздыруның тулы һәм сыйфатына гомуми контроль юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның хокукларын бозуларны ачыклау һәм бетерү, карарларга, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаятьләр булган мөрәжәгатъләргә карарлар кабул итү һәм жаваплар әзерләү, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда хезмәт бурычларын тиешенчә үтәмәү очраklarын исәпкә алу очраklarын исәпкә алу буенча тикшерүләр уздыруны үз эченә ала.

4.2.1. Гомуми контроль планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткөрү юлы белән гамәлгә ашырыла. Тикшергәндә йә муниципаль контрольне (комплекслы тикшерүләрне) гамәлгә ашыру белән бәйлә барлык мәсьәләләр, йә аерым аспектлар (тематик тикшерүләр) карала.

4.2.2. Планнан тыш тикшерү тикшерелә торган затларның яисә аларның вәкаләтле вәкилләренә конкрет мөрәжәгәте (шикаяте) буенча уздырыла.

4.2.3. Тикшерү нәтижеләре ачыкланган хокук бозулар һәм житешсезлекләр билгеләп үтелә торган акт рәвешендә рәсмиләштерелә, шулай ук аларны бетерү буенча тәкъдимнәр күрсәтелә.

4.2.4. Муниципаль контроль органының вазыйфай затлары гамәлдәге законнар нигезендә һәр административ процедураның срокларын һәм үтәү тәртибен үтәгән өчен шәхсән жаваплы.

4.2.5. Гражданнар, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан тикшерүләр үткөрүне тикшереп тору мөстәкыйль контроль рәвешә булып тора һәм мөрәжәгатъләр жиберү юлы белән, шулай ук тикшерүләр үткөрү барышында башкарыла (кабул ителгән) карарларга һәм гамәлләргә (гамәл кылмауга) шикаять биру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы органның, шулай ук аның вазыйфай затларының карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирүнең судка кадәр (судтан тыш) тәртибе

5.1. Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле, гражданнар, аның вәкаләтле вәкиле, юридик затның, индивидуаль эшкуарның хокукларын бозуга китергән администрация вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү хокукына ия, тикшерү үткәргәндә гражданнар Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә.

5.2. Вазыйфай затларның, муниципаль контроль органының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять юридик зат, индивидуаль эшкуар, граждан тарафыннан кәгазьдә язма рәвештә йә муниципаль контроль органы житәкчесенә электрон рәвештә бирелә.

5.2.1. Шикаятьтә түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш:

язма мөрәжәгатъ, йә тиешле вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, йә тиешле затның вазыйфай заты вазыйфасы жиберелә торган жирле үзидарә органы исеме;

мөрәжәгать итүче турында белешмәләр, җавап җибәрелергә тиешле почта адресы;

дәгъва белдерелә торган гамәлләр (гамәл кылмау) һәм карарлар;

мөрәжәгать итүченең шәхси имзасы (мөһер - юридик затлар һәм индивидуаль эшқуарлар өчен) һәм имза кую датасы.

5.2.2. Тикшерелә торган зат шикаяткә андагы хәлләрне раслый торган документларның күчермәләрен кушып бирергә хокуклы. Мондый очракта шикаяттә аңа теркәлә торган документларның исемлеге китерелә (почта аша җибәрелгәндә капитал салуның тасвирламасы башкарыла).

5.3. Шикаят аны теркәгән көннән алып утыз көн эчендә карала

5.4. Судка кадәр (судтан тыш) шикаят бирү нәтижәсе түбәндәгеләр:

шикаят бирүченең таләпләрен тулысынча яисә өлешчә канәгатьләндерү;

шикаят бирүченең таләпләрен тулысынча йә өлешчә канәгатьләндерүдән баш тарту.

Шикаятне карау нәтижәләре булган язма җавап мөрәжәгать итүчегә, тапшыру турында хәбәрнамә белән яисә аның таләбе буенча юри җибәрелә.

5.5. Вазыйфай затларның, муниципаль хезмәткәрләренең гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаят түбәндәге очрақларда каралмый:

әгәр шикаяттә шикаятне җибәргән мөрәжәгать итүченең фамилиясе күрсәтелмәгән булса һәм җавап җибәрелергә тиешле почта адресы шикаяткә җавап бирелми. Күрсәтелгән шикаяттә әзерләнә торган, кылына торган яисә кылынган хокук бозу гамәле турында, шулай ук аны әзерләүче, башқаручы яисә башқарган зат турында белешмәләр булса, шикаят вәкаләте буенча тиешле дәүләт органына җибәрелергә тиеш.

әгәр шикаяттә вазыйфай затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышы, сәламәтлеге һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы әйтелмәләр булса, ул анда куелган сорауларның асылы буенча җавапсыз кала, бу хакта мөрәжәгать итүчегә язмача хәбәр ителә;

әгәр шикаятнең тексты укылышка бирелмәсә, шикаяткә җавап бирелми, мөрәжәгать итүчегә язмача хәбәр ителә, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укылышка бирелсә.

5.6. Тикшерелә торган зат әлеге административ регламентны үтәү барышында кабул ителгән муниципаль контроль органы вазыйфай затларының, муниципаль хезмәткәрләренең гамәлләренә (гамәл кылмавына) һәм карарларына карата Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә судка шикаят белдерү хокукына ия.